

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi
od 1. września do ostatniego grudnia 1861.

dla miejscowych : : : : 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową : : : : 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Ameryka. — Portugalia. — Hiszpania. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Na założenie grecko-nieunickiej szkoły w tutejszej włości Zadowa darował

1. Właściciel dóbr pan Jerzy Gojan grunt objętości jednego morga pod budowę szkoły, obowiązując się wydać wszelki materiał na budowę i posprawić porządki szkolne, następnie przyrzekł przez cały ciąg swego życia wydawać bezpłatnie z swoich lasów potrzebne na opał szkoły drzewo, a na pierwsze 10 lat dodawać roczną płacę 10 zł. 50 c. w. a.

2. Właściciele dóbr panowie Dymitr i Jan Gojanowie tudzież Bazyli Bałoschekul darowali każdy z nich obligacyę indemnizacyjną po 100 zł. m. k.

3. Gmina przeznaczyła wszystkie swoje obligacye w ogółowej kwocie 2586 zł. 82 c. w. a. na płacę nauczyciela i zakupi jeszcze dwie obligacye indemnizacyjne po 100 zł. m. k., nakoniec

4. Obowiązała się ta sama gmina zrębywać i dostawiać drzewo pod budowę i na opał szkoły, wystawić budynek szkolny i załatwić potrzebną przy szkole posługę.

C. k. krajowy rząd bukowiński ma sobie za prawdziwą przyjemność te godne naśladowania czyny podać do powszechnej wiadomości z tym dodatkiem, że było ministerjum wyznań religijnych i oświecenia do dotacyi nauczyciela przyzwoliło roczną składkę 50 zł. w. a. z bukowińskiego gr. nieunickiego funduszu religijnego.

Czerniowce, 22. sierpnia 1861.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie izby deputowanych z dn. 5. września.)

Prezyduje Dr. Hein.

Na ławie ministeryalnej panowie: Schmerling, Plener, Lasser, i hr. Wikenburg.

Dep. Kajser zabiera głos jako sprawozdawca większości wydziału w dyskusji nad zmianami w ustawie względem nietykalności i nieodpowiedzialności członków rady państwa, poczynionymi w izbie panów. Mowca staje w obronie tych zmian, żądając aby ustawa ta było rozciągnięta i do posłów sejmowych, dlatego iż nie ma nadziei, aby Najjaśniejszy Pan udzielił najwyższej sankcyi uchwałąm sejmowym względem nietykalności posłów. Co do poprawki aby izba mogła za pewne wyrażenia mowców pociągać do odpowiedzialności sądowej, tę mowca uznaje za niezgodną z zasadą wolności głosu. Zmiany w §. 1. zaleca przyjąć. Podobnie §. 2. czyni wyjątki co do postanowienia względem więzienia za długi, tudzież wnosi aby odrzucić wszystkie inne poprawki poczynione w izbie panów.

Prazak sprawozdawca mniejszości wydziału oświadcza się przeciw stanowieniu prawa dla sejmów krajowych. Ustawa o nietykalności nie jest prawem sądowym, lecz prawem konstytucyjnym, i dodaje, że ustawa o nietykalności posłów sejmowych może wówczas tylko obowiązywać we wszystkich krajach koronnych monarchyi, jeżeli będzie w drodze konstytucyjnej uchwaloną w sejmach krajowych.

Prezes wnosi, aby wziąć razem pod głosowanie te ustępy §§. 1 i 2. gdzie mowa o sejmach krajowych. Wniosek ten przyjęty.

Wniosek większości wydziału przyjęty większością przeszło 70 głosów przeciw 65.

Poprawka Mühlfelda do §. 2. poparta, również poprawka Herbsta, aby prawo nietykalności deputowanych nie rozciągać do więzienia za długi. Byłby to w oczach publiczności nie słuszny przywilej.

Rygier widzi w możności więzić za długi deputowanego, sposób tendencyjnego prześladowania i oświadcza się przeciw poprawce Herbsta.

Demel popiera poprawkę Herbsta.

Kaiser jako sprawozdawca mówi przeciw poprawce utrzymując, że ustawa podobna nie narusza praw prywatnych, iż zawsze może izba zezwolić uwięzić za długi deputowanego.

Poprawka Mühlfelda upada — poprawka Herbsta przyjęta większością 79 głosów przeciw 61.

Większość przyjmuje podobnie i wszystkie inne wnioski większości wydziału.

Sprawozdawca większości wydziału odczytuje projekt ustawy w jej teraźniejszej poprawnej osnowie.

Hr. Kuenberg i kawaler de Wenisch zdaje sprawę izbie z kilku petycyi. Wnioski wydziału petycyi przyjęte.

Przyszłe posiedzenie w poniedziałek o godzinie 10. Porządek dzienny: Sprawozdanie deputacyi do wręczenia adresu. Obrady nad ustawą gminną.

(Doniesienia z Węgier.)

Peszt, 7. września. Namiestnictwo węgierskie podało za pośrednictwem kancelaryi nadwornej do Najjaśniejszego Pana przedstawienie przeciw rozwiązaniu komitatu peszteńskiego. Najwyższym reskryptem otrzymało w odpowiedzi co następuje:

W imieniu Jego c. k. apost. Mości naszego najłaskawszego Pana zawiadamia się kr. węgierskie namiestnictwo, że uznaje się w zupełności zdanie kr. węgierskiego namiestnictwa zawarte w przedstawieniu datowanym dn. 29. sierpnia, względem zawieszenia posiedzeń komisji komitatu peszteńskiego, jako podczas gdy z jednej strony jest jego powołaniem wzmocnić napowrót zachwiane zaufanie między narodem a monarchją, w pomysłnej nadziei, że mu się uda z zachowaniem form konstytucyjnych prawa Najjaśniejszego Pana pogodzić z wymaganiami kraju, z drugiej strony po długiem pobłazaniu potrzeba wystąpić z większą dzielnością i stanowczością. Przekonanie to kr. węgierskiego namiestnictwa jest właśnie wyrazem najwyższych zamiarów Jego c. k. ap. Mości. Najjaśniejszy Pan ma silną wolę utrzymać nienaruszenie zatwierdzone dyplomem z d. 20. października konstytucyjne prawa Węgier, lecz silne i stałe jest Najwyższe Jego c. k. apost. Mości postanowienie nie ścierpieć dłużej obecnego nie zgodnego z porządkiem stanu i przywrócić posłuszeństwo i uległość prawu tak, aby rząd węgierski pozostał w formach konstytucyjnych, a dręczonym ciąglem drażnieniem i agitacyami spokojnym mieszkańcom zapewniony był spokój i bezpieczeństwo, czego słusznie domagać się mogą. I właśnie dlatego że według doświadczeń opartych na znajomości politycznych stosunków i zwyczajów krajowych, bardzo było prawdopodobnem, że gdy komitat peszteński przekraczając prawny zakres swych czynności naruszył niezaprzeczenie prawa królewskie, zły ten przykład będzie naśladowany w innych komitatach, potrzeba było zapobiedz temu stanowczem wystąpieniem. W razach gdzie wyższe względy nakazują wystąpić silniej, nie można zważać na większe trudności, jeżeli są do przewyciężenia. W czasach nadzwyczajnych prawdziwie zbawienny wpływ wywrzeć może jedynie rychło zadane lekarstwo.

Z najwyższemi zamiarami Najjaśniejszego Pana zgodne jest życzenie kr. węgierskiego namiestnictwa, żeby utrzymać nienaruszonym odwieczny narodowy organizm komitatów; lecz komitaty wówczas tylko odpowiedzą tradycyjnemu swemu powołaniu, jeżeli zdanie większości będzie wyzwołane z pod nacisku stronnictwa skrajnego, jeżeli przestaną być widownią agitacyi i demonstracyi

politycznych, jeżeli posłuszne wyższym rozporządzeniom, wykonywać będą wiernie swe prawne powinności i w żywej kwestyi bytu monarchyi, póki kwestya ta nie będzie stanowczo załatwiona w drodze ustawodawczej, nie będą stawiać trudności rządowi Jego c. k. ap. Mości, co więcej, jeżeli same przyczynia się do legalnego i słusznego rozwiązania rzeczony kwestyi, sprawując dokładnie to co im jest pozostawione w ich stanowisku jurydykcyjnem. Gdy zatem Jego c. k. ap. Mość przedstawienia i obawy kr. węgierskiego namiestnictwa, raczy w zwykłej łaskawości swojej później wziąć pod rozwagę, oczekuje po okazanej potąd niezłomnej wierności kr. namiestnictwa węgierskiego i jego miłości ojczyzny, że w obecnym stanie rzeczy nie omieszką wystąpić z większą siłą i konsekwentną wytrwałością.

Wiedeń, dnia 31. sierpnia 1861.

Hr. Antoni Forgach r. wł.

Szczepan Príncipe r. wł.

Na najłaskawszy rozkaz Jego c. k. apostolskiej Mości:
K. Dittarich r. wł.

Ameryka.

(Proklamacya Lincolna. — Wiadomości bieżące.)

Prezydent Lincoln wydał proklamację w której ogłasza w państwach Georgia, południowa Karolina, Wirginia, północna Karolina, Tennessee, Alabama, Louisiana, Texas, Arkansas, Mississippi i Floryda, stan insurekcji przeciw Stanom zjednoczonym, jednak z wyjątkiem mieszkańców tej części Wirginii, która leży na zachód gór Alleghany i tych państw, które względem unii i konstytucji lojalnie zachowują się, lub od czasu do czasu obsadzone są armią związkową; zarazem handel z niemi jako prawu przeciwny zakazuje, póki powstanie przytłumione nie będzie, i wszelkie towary, lub majątek ruchomy, z pomienionych państw do innych części unii bez pozwolenia prezydenta prowadzony na konfiskatę skazuje. Za piętnaście dni od wydania proklamacji to samo odnosić się będzie do wszelkich okrętów i statków będących własnością którego z obywateli państw buntowniczych.

— Korsarze południowi goszczą nadzwyczajnie na wodach południowo-amerykańskich i zachodnio-indyjskich.

— Według korespondencji jednego z dzienników angielskich rząd południa powziął uchwałę popalić wszystkie plantacje bawełny, magazyny, i tym podobne budynki, na przypadek napadu armii północnej, aby jej tym sposobem dalszą drogę utrudnić.

Portugalia.

Miedzy Portugalia i Rzymem zaszło nieporozumienie, i biskup, który miał zająć się przeprowadzeniem konkordatu, został suspendowany i odjechał do Goa.

Hiszpania.

(Zwołanie Korteżów. — Sprawa marokańska. — Archiwum konsularne. — Traktat handlowy z państwami nad Elbą.)

Madryt, 2. września. *Correspondencia* donosi, że Korteży będą otwarte 25. października. W mowie tronowej reforma konstytucyjna będzie zapowiadana w myśl polityki unii liberalnej.

— *Pensamiento Espanol* pisze: Pan Hay, konsul angielski w Maroku, i członkowie misji nadzwyczajnej, którzy mu towarzyszyli do Fez i Mequinez, wrócili do Tangeru. Cel lub rezultat podróży, nie wiadomy. Mówią tylko, że Cesarz marokański zamierza wyprawić poselstwo do Madrytu, ale że nie ma pieniędzy, lub ich wydać niechce. Zdaje się, że Anglikom bardzo o to chodziło, by Hiszpanie Tetuan opuścili; aby tego dokonać, nie wiele pracy potrzebowaliby dokładać, dosyć byłoby bowiem zaliczyć Marokanom sumy potrzebne na wynagrodzenie Hiszpanów. Wielu myśli o tem by Anglii obsadzili Tetuan, ale ani Hiszpania ani Francja nigdy na to niepozwolą.

Madryt, 3. września. *Correspondencia* pisze, że reprezentant sardyński nie protestował przeciw przeniesieniu neapolitańskich archiwów konsularnych do konsulatów hiszpańskich. Desamortyzacya dóbr kościelnych nastąpi wkrótce. *Correspondencia* donosi, że pomiędzy Hiszpanią, Hanowerem i innemi mocarstwami, które mają udział w wolnej żegludze na Elbie, został zawarty traktat. Z przyczyny tego traktatu przypada na Hiszpanię, okupić swój udział sumą 512.418 realów.

Francya.

(Wypadki dzienne. — Stosunki z Meksykiem. — Wiadomości bieżące. — Rady jeneralne. — Eskadra francuska na wodach syryjskich.)

Paryż, 5. września. *Constitutionnel* broni dziś w długim artykule dwór rzymski od zarzutów Ricasolego. Podług niego nie ma dowodów na to, jakoby rząd papieski wspierał powstanie w Neapolu. Co do rozwiązania kwestyi rzymskiej utrzymuje, że Francja nieprzestanie ochraniać Papieża, i Cesarz niezapomnie tego, co przyrzekł tak Włochom jak i Papieżowi, chociaż zdaje się niepodobnem dotrzymać jednej obietnicy bez naruszenia drugiej. W Turynie jednak nalegają ustawicznie o to, ażeby Francuzi ustąpili z Rzymu. Tak miał Ricasoli oświadczyć panu Benedettowi, że złoży swoją tekę ministeryalną, jeżeli do 1. października nienastąpi ewakuacya Rzymu. Tymczasem zapewniają, że kontrakty względem liwerunków dla armii francuskiej w Rzymie zostały odnowione od 1. września na dalszych sześć miesięcy.

— Dnia 1. września zrana zatknęła włoska fregata pancerna „Terrible“, stojąca w zatoce tulońskiej, po raz pierwszy pawilon włoski i salutowała miasto i komenderującego admirała. Baterye w La Grosse Tour i fregata „Gloire“ salutowały ją nawzajem. Tego samego dnia nadeszły oddziały piechoty liniowej i strzelców razem do 1000 ludzi koleją żelazną do Tulonu, i chociaż była niedziela wsiadły natychmiast na paropływ „Cacique“, który o godzinie 6 wieczorem odpłynął do Civitavecchii.

— Jenerał Beaufort d'Hautpoul, były komendant francuskiej ekspedycji do Syrii, otrzymał od Sułtana order Medzidje pierwszej klasy.

— Pan Mires napisał list do Cesarza.

— Fregata „La Foudre“ otrzymała podług ostatnich wiadomości dnia 18. sierpnia rozkaz, odpłynąć z Haliſki do Vera-Cruz. Sądzą, że rozkaz ten wywołał nieporozumienia między posłem francuskim a teraźniejszym prezydentem w Meksyku Juarezem.

— *Monitor* przytacza mowę, którą Delangle minister sprawiedliwości zagał posiedzenie rady jeneralnej departamentu Niére. Minister mówił głównie o upiększeniu stolicy, w czem osobisty miał udział. Mylnie i nierozważnie byłoby twierdzić, że dobra administracya gminy, powiatu, lub państwa powinna brać za wzór dobrego gospodarza, i ojca rodziny. Jego bowiem obowiązkiem, jako człowieka śmiertelnego, jest, nie wydawać więcej jak ma dochodu; gmina, powiat lub państwo, równie jak środki ich są nieśmiertelne. — Czego nie dokona teraźniejszość, tego dokona przyszłość. Nie ma już wielu owych wąskich brudnych uliczek Paryża, zastąpiły je bowiem szerokie i zdrowe, czyż nie miano tego zaniechać z przyczyny, że dochody miasta nie pokrywają wydatków? Musiano zaciągać pożyczki, i zaciągnięto je. „To jest ekonomia prawdziwa, oględna, śmiała i roztropna; Lyon, Lille, Nantes, Bordeaux, Marsylia i wiele miast innych zawdzięczają tej polityce swoje nowe życie.“

— *Patrie* donosi, że eskadra francuska opuści wybrzeża syryjskie, gdy pora roku dalszy pobyt niemożliwym uczyni. Jednak kilka mniejszych okrętów wojennych pod wodzą kapitana de la Grandière całą zimę zostanie w pobliżu Beyrutu. Mieszana fregata „La Clorinde“ jest do tego przeznaczona.

Włochy.

(Doniesienia z Turynu. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Neapolu.)

Sardynia. W Turynie umarł belgijski poseł, kawaler de Lannoy.

— Jak donosi *Italie*, miał jenerał Pettinengo przyjąć namiestnictwo sycylijskie. — Król przyjmował pana Seissala. — Ptaki włoskie, które odpływają z Genuy, przeznaczone są na wzmocnienie korpusu Cialdiniego.

— *Italie* pisze: „Podług wiarygodnej pogłoski jest w projekcie wzmocnić małżeństwem węzły polityczne między Włochami i Portugalia.“ — Jak utrzymuje *Independence* idzie tu o zaślubienie Króla portugalskiego z najmłodszą córką Wiktora Emanuela, czternastoletnią księżniczką Maryą Pią. Z tą pogłoską łączą podróż księcia Napoleona do Lizbony.

Neapol, 27. sierpnia. Królewscy pisze *All. Ztg.*, oznaczając z góry od dawna już dzień 8. września jako bardzo ważny dla ich sprawy. Wielu oczekuje w nim wjazdu Króla Franciszka II. do Neapolu, a chociaż niedorzeczność podobnego mniemania obecnie jest widoczną, utrzymują, że w dniu tym dane będzie hasło powszechnego w całym kraju powstania, jak to już kilkakrotnie, lecz z niepomysłnym skutkiem uczynić usiłowano. Podobne pogłoski krążyły już po wielokroć, a chociaż przesadzone nie były jednakowoż nigdy całkiem bezzasadne. Tym razem upatrują, że pogłoski te stoją w związku z werbunkami w Rzymie z wystaniem silnych oddziałów wojskowych do Umbryi i Marchyi, tudzież widocznymi przygotowaniami legitymistów.

Pod Benedetto del Tronto niedaleko Ascoli dn. 21. sierpnia usiłowali królewscy wylądować lecz czujność gwardyi nie dopuściła tego. Wiadomości z prowincyi ograniczają się dzisiaj na doniesieniach o małych utarczках i zwykłych rabunkach, co wprawdzie dowodzi, że kraj dalekim jest jeszcze od uspokojenia, lecz nie może mieć żadnego wpływu na przedłużenie się wojny domowej. Konsul francuski protestował przeciw pogłosce jakoby miał żądać uwolnienia biskupów Maresco i Pica.

Corriere del Mezzogiorno, redagowany w duchu Burbońskim, skazany na karę 200 dukatów i sześciomiesięczne uwięzienie redaktora.

Dekretem królewskim ma być stosownie do dawniejszego jeszcze planu od dnia 1. października utworzony w Neapolu rodzaj wolnego portu. — Będą założone magazyny na skład towarów nieobciążonych zład towarów te jeżeli nie będą sprzedane będą mogły być wywiezione do innych portów bez opłaty cła.

Wczoraj rozpoczęto na rachunek rządu dalszą budowę kolei do morza adryatyckiego, którą porzuciło towarzystwo Talbota. Budowa ta będzie obecnie prowadzona pod sterem inżyniera Belin na co oddano mu z góry do zarządzenia sumę miliona lirów. Minister robót publicznych Peruzzi przybył tu wczoraj z Turynu, aby być przy rozpoczęciu robót. Wsiadł w zamku królewskim, który zdaje się jakby przemieniony w dom zajezdny, zajęty jest od mnóstwa przybyłych tu urzędników piemonteńskich.

Niemcy.

(Przygotowania do koronacji w Królewcu.)

Berlin. 4. września. Odjazd ich Mość Królestwa do Królewca wyznaczony jest na dzień 20. października. — Komisja bezpośrednia mianowana do przygotowania uroczystości koronacji, odbyła dziś w południe pod prezydencyą ministra spraw wewnętrznych posiedzenie, na którym program uroczystości tak dalece ułożono, że go można już do najwyższej sankeyi przedłożyć.

Rosya.

(Pożary w Łodzi. — Stosunki Rosyi do Chiwy, Buchary i Kokandy.)

Niedawno donosiła Gaz. Szlaska, że w okolicach Łodzi wielkie panują pożary, a podejrzenie rzuciła na lud nienawistny fabrykantom niemieckim. Dziś warszawski korespondent Gazety Szlaskiej pisze, że nie słusznie posądzano Polaków, jakoby oni mieli tam ogień podkładać. Są dowody, że czeladnicy niemiecy, sami dopuszczali się tego z zemsty ku swoim panom.

— Arcyważne wiążą Rosyę stosunki do Chiwy, Buchary i Kokandy, których kordon sam rozciągłością 6000 wiorst dotyka granic rosyjskich, bo od nich zależy spokojne posiadanie ziem Orenburskich i sybirskich nad Syr-Darją i za Balkanem, a nadewszystko rozwój handlu w tych stronach i wpływ na Azyę centralną. Wprawdzie Rosya napotyka tu zapasnictwo Anglii, z tem wszystkiem pewniejsza to, że te mocarstwa w pokoju z sobą zechcą rozwijać tu swoje siły handlowe, niż zechcą mieć o dziką potęgę ziem krwawo rozciągać walki, zwłaszcza że Anglikom stoją otworem targowiska za rzeką Oxus leżące, a Rosyanie w stronę północną Turanu godzą, gdzie właśnie Anglikom nie zbyt ufają mieszkańcy. Jak dotąd pogranicze rosyjskie zawisłe jest od przychylności owych trzech Hanatów, bo ztamtąd sprowadzają zboże i żywność na swe utrzymanie, i nawet cło wyżej opłacać muszą niż muzułmani; ale ta zawisłość długo nie potrwa, bo wzdłuż stepów Kirgiskich wzrasta rolnictwo, rząd je wspiera, a przy dostatkach lepszego bytu, snadnie dadzą się wymódz na sąsiadach i dogodniejsze handlowe układy. Polegać one będą na tem, ażeby Chowanie przyznali Rosyanom prawo wolnego spławu i obrotu na rzece Amu-Darja; w tej też myśli wzmacnia się teraz rosyjska flotyła na Aralskim morzu, i flotyła składająca się z dwóch parowców i dwóch małych statków, przeistoczy się niebawem w poważną flotę kupiecką; oprócz tego zaprowadzają we wszystkich trzech Hanatach, w Chiwie, Bucharze i w Kokandzie agencye rosyjskie, które popierając szczerą postępowania Rosyi, będą oraz w stanie zastępować interes państwa i cywilizacyi europejskiej.

Turecja.

(Mianowania. — Poseł z powitaniem Cesarza rosyjskiego. — Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol. 31. sierpnia. Kalil Bej, dawniej poseł turecki w Atenach, mianowany jest posłem w Petersburgu.

— Minister spraw zagranicznych, Mehemet Dzemil Bej, pojechał do Odessy powitać Cesarza rosyjskiego imieniem Sultana.

— Omer Basza wydał 1. września proklamację do swoich wojsk, w której oznajmia im bliskie rozpoczęcie walki. Książę Montenegro wydał także manifest do swojego ludu. Czernogórcy fortyfikują się w klasztorze Snaka, w obwodzie Czerniszycy, gdzie skoncentrowali główne siły swoje.

— *Courrier d'Orient* podaje wiadomość o zbiegłym czy uwiezionym patriarsze unickich Bułgarów. Przewieziony został z Odessy do klasztoru w Kijowie, i miał oświadczyć, że go oszukano w niegodziwy sposób.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest. 8. września. Wczorajsze wybory w gminach istryjskich wypadły pomyślnie. Jutro spuszczone będzie z warsztatu w Truello pancerna fregata „Drache“.

Raguza. 9. września. Słychać, że Derwisz i Mehemet Baszowie wyruszyli wczoraj w południe z wojskiem z Zubzi ku Trebinii.

Zagrabie. 7. września. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmku odczytał Dr. Muhic sprawozdanie komitetu względem organizacji południowo-słowiańskiego uniwersytetu. Mowę jego przyjęto z wielkiem uniesieniem. Odczytany potem projekt organizacji przyjęła izba z małemi zmianami zachowując zasadę wolności nauki. Głównymi przedmiotami wykładów mają być: statystyka, historia, staro południowo-słowiańskie prawo, starosłowiański język i t. p.

Rzym. 7. września (na Paryż.) Dzisiejszy *Giornale di Roma* nazywa oszczerstwem te ustępy w mowie Ricasolego, które odnoszą się do Rzymu. Ublizaloby godności stolicy apostolskiej odpowiadać na nie i dowodzić ich niesłuszności. Rząd papieski odwołuje się do reprezentantów obcych mocarstw w Rzymie, jako też do życzliwości armii francuskiej, by dowieść, że zarzuty Ricasolego są niesłuszne.

8. września (na Paryż.) Jenerał Goyon kazał odpierać przemocą wszelkie usiłowanie Piemontów, wtargnąć na terytorium obłożone wojskiem francuskim.

Wiadomości handlowe.

Lwów. 10. września. Na targ wczorajszy przypędzono tylko 58 wołów, mianowicie z Brzozdowic 8 a z Rozdołu 2 stada po 14 i 36 sztuk. Cały spód został sprzedany na potrzeb miasta i płacono za wołu, mogącego ważyć 325 zł. mięsa i 46 zł. łożu,

66 zł. 75 c.; sztuka zaś, którą szacowano na 390 zł. mięsa i 75 zł. łożu, kosztowała 107 zł. w. a.

Ceny przeciętne zboża i innych foraliów od 16. do 31. sierpnia b. r. na targach w Andrychowie, Biale, Chrzanowie, Jaworowie, Krakowie i Makowie.

	Miejsce targu											
	Andrychów		Biała		Chrzanów		Jaworów		Kraków		Maków	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
waluty austriackiej												
Mec pszenicy . . .	4	70	5	78	4	25	5	.	5	6	5	.
„ zyta . . .	3	80	3	63	3	50	3	75	3	45	4	30
„ jęczmienia . .	2	50	2	56	2	20	2	75	2	45	2	60
„ owsa . . .	1	50	1	47	1	20	1	50	1	37	1	50
„ hreczki	5	.	2	50	.	.	4	.	.	.
„ kukurudzy	3	50
„ kartofli	90	1	40	.	88	1	50	1	50	1	20
Cetnar siana . . .	1	.	.	82	.	60	.	75	.	80	.	80
„ wełny	131	50	80	.	.	.	80	.	.	.
„ nasienia konieca	38
Sąg drzewa twardego	5	.	6	.	7	.	.	.	13	.	4	92
„ „ miękkiego	4	.	4	.	6	.	4	.	10	.	4	2
Funt mięsa wołowego	.	14	.	16	.	11	.	16	.	19	.	14
Mas okowity . . .	1	28	.	84	.	55	1	.	.	88	.	80

(Targ wiedeński na woły.)

Wiedeń. 9. września. (Raport tygodniowy od 1. do 7. września.) Spęd bydła rzeźnego na targowicy wynosił 2882 sztuk wagi od 460 do 655 zł. sztuka. Z tego sprzedano na Wiedeń 1790 sztuk. Cena przeciętna wypadła na 28 zł. 50 c. do 32 zł. w. a. na cetnar, a 130 zł. do 210 zł. w. a. na sztukę.

Spstrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. września 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. wprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.01	+ 9.5	80.9	zachodni	sl. deszcz
2. god. po pol.	326.20	+ 11.4	69.2	„	mier. pochlurno
10. god. wiecz.	326.97	+ 9.6	87.8	„	„
Ilość deszczu 0.---89.					

Przegląd

spstrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w miesiącu sierpniu 1861. Średni stan barometru był 326.615 paryskiej miary przy temperaturze 0. Najwyższy 328.74 dnia 2. zrana. Najniższy 321.02 dnia 10. w południe. Średnia temperatura powietrza była + 14.98 R., o 1.53 wyższa niż 20letnie przecięcie. Najwyższa + 23.8 dnia 3. w południe. Najniższa + 7.2 dnia 29. zrana. Średnia wilgoć powietrza wynosiła 73.68 pr. C. Największa 94.1 dnia 25. wieczorem. Najmniejsza 37.8 dnia 21. w południe. Całkiem pogodny dzień był tylko 1, mało pochmurnych było 9, bardzo pochmurnych 18, całkiem posepnych 3; mgła była w 1 dniu, grad w 1, burza w 3, błyskawice w 2 dniach. Deszcz padał w 15 dniach; ogólna jego wysokość wynosiła 43.13.

Wiatr dzielił się w następujący sposób: Półn. 8, Półn. Z. 6, Z. 53, Połud. Z. 11, Połud. 6, Połud. W. 5, W. 2, Półn. W. 2; siła jego była w ogóle mierna, tylko 10. była północno-zachodnia burza.

Z codziennych spstrzeżeń na rozmaitych instrumentach przedstawia się następujący przegląd: Codzienny średni stan barometru podniósł się z 327.997 dnia 1go na 328.557 dnia 5go, spadł na 321.860 dnia 10go, doszedł już 11go do 325.577, a 22go do 328.280, poczem ze zmianami spadł do 31go na 325.767. Codzienna średnia temperatura chwiała się między + 13.83 dnia 4go a + 18.67 dnia 14go, spadła do 26go na + 9.53, a do 30go podniosła się na + 15.03. Codzienny średni nacisk pary chwiał się między 6.68 dnia 3go, a 4.29 dnia 10., podniósł się do 14go na 6.41, a potem ze zmianami spadł do 28go na 3.83. Codzienna średnia wilgoć powietrza chwiała się między 62.27 pr. C. dnia 21go a 90.93 dnia 26go. Stały prawie wiatr zachodni zmieniał się tylko nieco w pierwszych dwóch dniach i w połowie miesiąca. Największa ilość deszczu w 24 godzinach wynosiła 10.02 dnia 26go. Burze nadechodziły z zachodu. Średni stan ozonometru spadł z 8.13 dnia 1go na 4.33 dnia 19go, doszedł 26go do 9.67, i niespadł już do 28go niżej 7.73. Średnia elektryczność powietrza chwiała się między 5.7 dnia 4go, a 2.5 dnia 25., stała jednak po największej części nad 4; zaś elektryczność ziemi chwiała się między 6.0 dnia 9go, a 2.0 dnia 12go; ale również trzymała się po największej części dość wysoko.

Dr. R.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. września.

Hotel rosyjski: PP. Niezabitowski Włod., z Uherzec. — Chrzanowicz Alex., z Kryłowa.
Hotel europejski: Smarzewski Fran., z Artasowa. — Bienkiewicz Jerzy, z Podola.
Hotel Langa: Kochanowski Ant., adwokat krajowy, z Czerniowiec.
Hotel angielski: Soroczyński Roman, z Choronowa. — Goldhaber Henr., z Jezierny.
Hotel krakowski: Zaduriewicz Jan, z Kornieca.
Zajazd podolski: Olszański Cyr., z Kopeczyniec.
Zajazd Krynickiego: Szumlański Konst., z Kuhajowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. września.

PP. Hr. Dzieduszycki Wład., do Tarnowicki. — Łokucijowski Ludwik, do Łukawicy. — Tetew Jan, do Jas. — Listowski Józef, do Kat. — Garapich Elias, do Zagórza. — Lipiński Ant., do Chlebowiec. — Reger Karol, adwokat krajowy, do Przemyśla. — Klimecki Winc., do Stryja. — Hr. Łaczynski Hen., do Zaleszczyk. — Obertyński Wład., do Leszczkowa. — Jaroszyński Okt., do Rosyi. — Gostynski Adam, do Olszanicy. — Smarzewski Alex., do Tarnopola. — Hr. Bozwadowski Oskar, c. k. major, do Kochanówki. — Kajetanowicz Deod., do Wukowa. — Koudelka Fran., c. k. feldmarszałek-porucznik, do Czerniowiec. — Fruchtmann Fel., adwokat krajowy, do Stryja. — Lipski Ludwik, do Gologór. — Lipski Mik., na Podole.

T E A T R.

Dziś w teatrze niemieckim: „Die Waise aus Lowood“, dramat w 4 aktach. Pierwszy występ panny Senger z Pesztu.

Kurs lwowski.

Dnia 10. września

	gotówka		towarem	
	zł.	g.	zł.	g.
Dukat holenderski	6	41	6	50
Dukat cesarski	6	44	6	54
Półimperyal zł. rosyjski	11	15	11	35
Rubel srebrny rosyjski	2	14	2	17
Talar pruski	2	4	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	80	—	81	—
„ „ m. k. za 100 zł.	84	—	85	—
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	145	50	147	50
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	65	60	66	60
5% Pożyczka narodowa	80	50	81	50

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 10. września.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.80. Metaliki po 5% za 100 zł. 67 75; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Nizszej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka, 740.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.30; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. —. Lipek za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 136.80. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.49, dukaty ces. pełnej wagi —. —. koreny —. —. półkoreny —. —. Srebro 135 75.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. września.

1. Błóg publiczny.		pien. towar		pien. towar		pien. towar	
A. Państwa.	pien. towar.						
W austr. wal. po 5% . . .	62.80	63	—	Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	142	144	—
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5% . . .	80.90	81	—	Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—	200	—
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5% . . .	81	81.10	—	Kol. Grae.-Köf. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	122	124	—
Z r. 1851, ser. B. po 5% . . .	—	—	—	Anstr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	430	431	—
Metaliki po 5%	67.80	67	90	Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	216	218	—
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68	68.60	—	Mostu łanc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	394	396	—
dtto. „ 4 1/2%	58 75	59	—	Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. m. k.	365	370	—
dtto. „ 4%	52 50	53	—	Powoz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—	—	—
dtto. „ 3%	39	39.10	—	4. Listy zastawne.			
dtto. „ 2 1/2%	34	36	—	Banku naro- { 6let. po 5% 102 50 103 —	dowego { 10 „ 5% 97 — 97 50	Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	
dtto. „ 1%	13 75	14	—	w men. kon. { los. po 5% 89 25 89 75			
Przez. do wylos. z r. 1839 . . .	113.25	113.75	—	Banku naro- { za 100 zł. 99.50 100 —	dowego { przez. do los. po 5% 85.75 86 —	Frankfurt za 100 zł. w. p. n . . .	
„ 1854	86.50	87	—	Gal. Tow. kred. po 4% . . .	80.50	82	—
„ 1860	83.39	83 50	—	5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.			
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	88 15	88 25	—	Kolej Elzbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96 75	97	—
Renty Coma po 42 lir. aus. . .	16.59	17	—	dtto. dtto. w srebrze uproc. za 100 zł. w. a. . . .	104 20	104 30	—
Wylos. chl. dawn. { po 5% 66.50 67.50	66.50	67.50	—	Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	142	142.50	—
dluga państ. { 4 1/2% 58 — 58 50				Kol. półn. po 100 zł. m. k. . .	96.50	97.50	—
„ 4% 51 — 52	51	52	—	Kol. Lomb. wen. po 500 fr. . .	136	136 50	—
„ 3 1/2% 45 — 46	45	46	—	Kol. Gloggn. za 100 zł.	80	81	—
„ 3% 46 — 47	46	47	—	Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	96.50	97	—
„ 2 1/2% 45 — 46	45	46	—	Lloyda za 100 zł.	84	88	—
„ 2% 35 — 36	35	36	—	6. Losy.			
„ 1 1/2% 31 — 32	31	32	—	Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	119 60	119 80	—
dtto. z procent { 5% 66.50 67.50	66.50	67.50	—	7. Kurs złota.			
za granicą { 4 1/2% 57 — 58				Dukaty ces. men.	6.56	6.57	—
„ 5% 50.50 51	50.50	51	—	dtto. pełnej wagi	6.56	6.57	—
B. Krajów beronnych				Korona	18.90	18 95	—
Nizszej Austrii	88 50	89	—	20 frankówka	10.94	10.95	—
Wys. Aust. i Salb.	87.50	88	—	Rosyjski impery.	11.28	11.30	—
Czech	91	92	—	Talar związkowy	2.04 1/2	2 05	—
Morawii	85 50	86.50	—	Srebro	136.50	136 75	—
Szląska	86	86	—	Kurs korony w k. kasach . .	13 zł. 50 c.		—
Syryi	87	88	—				
Tyrolu	88.50	89.50	—				
Kar., Krainy. i Wyb.	88	88	—				
Węgier	68	68.75	—				

KRONIKA.

(Nagrody akademii francuskiej.) Dnia 29. sierpnia rozdawała akademja francuska swoje wielkie nagrody roczne. Pan Villemain, stały sekretarz, zdawał jak zwykle sprawę z całorocznych czynności, a pan Laprade, doczesny dyrektor, przedstawiał w przemowie swojej rozmaite dzieła cnoty, za które przyznane zostały nagrody fundacyi Monthyena. Pierwszą nagrodę cnoty w kwocie 3000 fr. otrzymał ksiądz Soret, który od 19 lat na probostwie w Luzarches (Seine et Oise) znosi największy niedostatek, by poświęcać oszczędzony grosz na wsparcie nieszczęśliwych; drugą nagrodę otrzymał Pierre Espagne z Bordeaux, który wyratował już 18 rozbitek. Prócz tego rozdano jeszcze trzy nagrody po 1000 i dwadzieścia po 500 fr., dziewiętnastu kobietom i czterem mężczyznom. Wielką nagrodę za poezję (o kanale suezkim) otrzymał Henri de Bornier nagrodę 4000 fr. za najlepsze tłumaczenie p. Buillet, który przełożył Enneady Plotinusa na francuskie. Wielka nagroda barona Goberta przyznana została w rocznych częściach panom Dargaud i Geruzet. Po tych rozdano jeszcze wiele mniejszych nagród za rozmaite dzieła literackie i naukowe.

(Mięso końskie.) Izjder Geoffroy St. Hilaire przypomina znowu w czasopiśmie „Bull. Accl. VI. p. 289“, że mięso końskie dobre jest na pożywienie dla ludzi, a przynajmniej lepsze niż osie mięso. Na uwagę zasługują prztem dwa przytoczone szczegóły, mianowicie spostrzeżenie Leblanca, że w czasie cholery mieszkańcy w pobliżu Monfaucou, którzy jadaliby wtedy mięso końskie, uniknęli zarazy; a powtóre doświadczenie profesora Baudena, że cholera i ty-

fus, które podczas wojny krymskiej tak mocno się srożyły pomiędzy wojskiem nie dotknęły wcale jednego pułku, w którym pułkownik żywił ludzi swoich mięsem końskim.

(Pocztą gołębia.) W Szwajcaryi próbowano niedawno o zakład szybkości pocztą gołębią; naco sprowadzono umyślnie 375 znaczonych gołębi z Lüttich do Bazylei. Kilka tuzinów gołębi wolało pozostać w Bazylei, niektóre zaś odleciały zrana o godzinie 6tej. O trzy kwadranse na 11tą przed południem przyleciał pierwszy gołąb do Lüttich, a do godziny 12tej odbyło tę podróż kilka tuzinów gołębi. Do wieczora nadleciała większa część ich, i zakład był wygrany.

(Nowe odkrycie.) Na jeziorze kaspijskiem, gdzie dopiero niedawno odkryto nową wyspę ugrząsł paropływ znowu na mieliźnie, której nie było dawniej w tem miejscu. Zdaje się więc, że dno tego morza ulega ciągłym zmianom wulkanicznym.

(Anons nowego rodzaju.) Straż Portsmouthu zalarował niedawno w nocy ognisty balon, który leciał wprost na arsenał i spadł na jednym z jego dziedzińców. Przy bliższem rozpoznaniu pokazało się, że był to nowy anons pewnego przemysłowego oberzysty, który chciał tym sposobem zalecić szanownej załodze swój nowo otworzony lokal do tańców. Oberzysta osiągnął wprawdzie swój zamiar, ale komendant portu i miasta wyprosił sobie na przyszłość podobne zaproszenia zbyt niebezpieczne arsenałowi w Portsmouth.